

Ümumi məlumat	Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı	ARAB 306 Ərəb dili-3, 3 kredit, 6 AKTS	
	Departament	Dillər və ədəbiyyatlar	
	Proqram (bakalavr, magistr)	Bakalavr	
	Tədris semestri	2026/2027-ci tədris ilinin payız semestri	
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	fil.ü.f.d Qafar Ocaqlı	
	E-mail:	qafarocaqli@gmail.com	
	Telefon:	070-2755815	
	Mühazirə otağı/Cədvəl		
	Məsləhət saatları		
Prerekvizitlər	Yoxdur		
Tədris dili	Payız 2025-2026		
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	Məcburi		
Dərsliklər və əlavə ədəbiyyat	1. A. Uveys Yunis, M. Babaşlı, Q. Ocaqlı, A. Eyvazov - “ət-Tariq iləl-Arabiyyə”, II hissə.		
Tədris metodları	Mühazirə	+	
	Qrup müzakirəsi	+	
	Praktiki tapşırıqlar	+	
	Praktiki məsələnin təhlili	+	
Qiymətləndirmə	Komponentləri	Tarix/son müddət	Faiz (%)
	Aralıq imtahanı		30
	Davamiyyət		5
	Fəallıq		5
	Kurs işi (Layihə)		10
	Quizlər		5+5
	Final imtahanı		40
	Yekun		100
Kursun təsviri	Bu kurs ərəb dilinin qrammatik və kommunikativ bacarıqlarının inkişaf etdirilməsinə yönəlmişdir. Kurs çərçivəsində keçmiş zaman forması, gələcək və əmr formaları, müxtəlif mövzular üzrə yeni söz və ifadələr, mətn və dialoqlar öyrədilir. Praktik çalışmalar vasitəsilə tələbələrin oxu, anlama, yazı və danışmaq bacarıqları inkişaf etdirilir.		
Kursun məqsədləri	Tələbələrin ərəb dilində əsas qrammatik və kommunikativ bacarıqlarını inkişaf etdirmək, müxtəlif mövzularda oxu, anlama, yazı və danışmaq qabiliyyətlərini formalaşdırmaq: ☐ keçmiş, gələcək və əmr formaları ilə bağlı qrammatik bilikləri mənimsətmək; ☐ yeni söz və ifadələr vasitəsilə lüğət ehtiyatını zənginləşdirmək; ☐ mətn, dialoq və praktik çalışmalar əsasında oxu və danışmaq bacarıqlarını inkişaf etdirmək; ☐ tələbələrin gündəlik situasiyalarda ərəb dilindən istifadə bacarığını formalaşdırmaq.		
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	Kursu uğurla başa vurduqdan sonra tələbələr: FTN 1 - Keçmiş, gələcək və əmr formalarına dair əsas qrammatik qaydaları tətbiq edə biləcəklər; FTN 2 - Müxtəlif gündəlik mövzular üzrə söz və ifadələrdən düzgün istifadə edə biləcəklər; FTN 3 - Ərəb dilində sadə və orta səviyyəli mətnləri oxuyub ümumi məzmununu anlama biləcəklər; FTN 4 - Müxtəlif mövzular üzrə dialoq və sual-cavablarda iştirak edə biləcəklər; FTN 5 - Öyrənilmiş qrammatik və leksik biliklərdən şifahi və yazılı ünsiyyətdə istifadə edə biləcəklər.		

Qaydalar (Tədris siyasəti və davranış)	10 dəqiqədən artıq dərsə gecikən tələbəyə qəib yazılacaq. 15- dəqiqə gecikmiş tələbə qəib yazılsa da dərsdə iştirak edə bilər. Dərsin izahı zamanı tələbə müəllim diqqətlə dinləməli, dərs haqqında müzakirələrdə fəal iştirak etməlidir. Tələbələr telefon və bu kimi əşyalardan istifadə etməməli, dərsə mane olacaq hərəkətlərdən çəkinməlidir, əsk halda dərsdən xaric ediləcəkdir. Davamiyyət - Davamiyyət bəli tələbələrin dərslərdə ardıcıl iştirakı və dərsdə özünü qaydalara uyğun aparması üçün nəzərdə tutulmuşdur. Buraxılmış hər icazəsiz və üzürsüz dərs üçün 0,5 bal çıxılacaq. -Fəallıq - Fəallıq bəli tələbələrin ev tapşırığını düzgün şəkildə yerinə yetirməsi və sinifdə izah olunan dərs haqqında müzakirə və sual-cavabda iştirakı üçün nəzərdə tutulmuşdur. -Kurs işi (Layihə) - Latin əlifbasında verilmiş mətnin əski əlifbaya düzgün qaydalar əsasında çevrilməsinə diqqət göstəriləcək. -Quizlər - Midterm və final imtahanlarından əvvəl kursun mövzuları üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsinə görə 5 bal dəyərində keçiriləcəkdir. -İmtahan haqqında • İmtahana hazırlaşarkən dərsin iş planında nəzərdə tutulmuş ədəbiyyat, sinifdə aparılan qeydlər və bu dil haqqında digər qaynaqlara müraciət etmək lazımdır. • İstifadə ediləcək qaynaqların böyük hissəsi tərəfimizdən veriləcəkdir. • Aralıq və final imtahanlarının hər ikisi əsasən klassik üsulla keçiriləcək. Fənn çərçivəsində süni intellektdən istifadə haqqında qaydalar: Ərəb dili - 3 fənninin tədrisində generativ süni intellekt (GSI) alətlərindən yalnız tələbənin öyrənmə, tədqiqat və fərdi inkişaf fəaliyyətini dəstəklədiyi, onun müstəqil düşünmə, yazma, təhlil və kommunikasiya bacarıqlarını əvəz etmədiyi hallarda məqsədyönlü, məsuliyyətli və şəffaf şəkildə istifadəsinə icazə verilir. GSI fənn üzrə bilik və bacarıqların mənimsənilməsinə köməkçi vasitə kimi istifadə edilə bilər, lakin tələbənin özünün formalaşdırılmalı olduğu fikir, argument, təhlil, mətn və yekun nəticələri əvəz etməməlidir. Tələbə GSI-dən istifadə etdiyi halda bunu təqdim etdiyi müvafiq iş və ya materialda açıq şəkildə bəyan etməli, istifadə etdiyi GSI alətini və ondan hansı məqsədlə yararlandığını göstərməlidir. GSI-dən istifadənin gizlədilməsi və ya GSI tərəfindən yaradılmış məzmunun tələbənin müstəqil işi kimi təqdim edilməsi akademik dürüstlük və şəffaflıq prinsiplərinin pozulması hesab olunur və tələbə bu pozuntuya görə universitetin müvafiq qaydalarına əsasən məsuliyyət daşıyır. Eyni zamanda, GSI tərəfindən yaradılan və ya təqdim olunan məlumatların düzgünlüyünün, etibarlılığının və obyektivliyinin yoxlanılmasına görə məsuliyyət tələbənin öz üzərinə düşür. GSI tərəfindən təqdim olunan məlumatda faktla bağlı səhv, uydurma məlumat və ya istinad, yanlış nəticə və qərəzli məzmun olduqda, həmin məlumatın yoxlanılmadan tələbə tərəfindən təqdim edilən işə daxil edilməsi tələbəni məsuliyyətdən azad etmir. Tələbə istifadə etdiyi məlumatın məzmununa və təqdim etdiyi işin akademik dürüstlük, elmi etibarlılıq və fənnin tələblərinə uyğunluğuna görə məsuliyyət daşıyır. İmtahanlar və müəllim tərəfindən müstəqil bilik və bacarıqların qiymətləndirilməsi məqsədilə müəyyən edilmiş tapşırıqlar zamanı GSI alətlərindən istifadəyə yol verilmir. Dərs zamanı ayrı-ayrı tapşırıqlar üçün GSI-dən istifadəyə xüsusi məhdudiyyət və ya qadağa tətbiq edilə bilər. Bu tədbirlər aşağıdakı kimi müəyyənləşdirilir: 1. Şifahi və ya yazılı xəbərdarlığın verilməsi 2. Tapşırığın yenidən təqdim edilməsi 3. Tapşırıq üzrə balın azaldılması və ya sıfırlanması (0 bal).
--	--

Süni intellekt alətlərindən istifadəyə icazə verilən hallar: • Qrammatikanın təkmilləşdirilməsi: mürəkkəb qrammatik konstruksiyaların, cümlə modellərinin və sintaktik əlaqələrin izahı və təhlili. • Lüğət ehtiyatının genişləndirilməsi: yeni söz və ifadələrin mənalarının, söz birləşmələrinin, sinonim və antonimlərin araşdırılması. • Mətnlərin oxusu və təhlili: orta və yuxarı səviyyəli ərəb mətnlərinin məzmun, leksik və qrammatik baxımdan təhlili. • Tərcümə bacarıqlarının inkişafı: ərəb dilindən Azərbaycan dilinə və Azərbaycan dilindən ərəb dilinə tərcümə nümunələrinin müqayisəli təhlili və tələbənin hazırladığı tərcümədə səhvlərin müəyyənəşdirilməsi. • Yazılı nitqin inkişafı: esse, məktub, təsviri və mülahizə xarakterli mətnlərin yazılması üçün ideya və struktur baxımından dəstək alınması. • Danışiq bacarıqları: müxtəlif sosial, akademik və gündəlik mövzularda dialoq və situasiyaların hazırlanması, danışiq məşqlərinin aparılması. • Dinləyib-anlama: dinləmə mətnləri üzrə sualların hazırlanması, məzmunun izahı və yeni sözlərin müəyyənəşdirilməsi. • Mətn redaktəsi: tələbənin özü tərəfindən hazırlanmış ərəb dilində mətnlərdə qrammatik, leksik və üslubi səhvlərin müəyyənəşdirilməsi. • Müstəqil öyrənmə: mövzular üzrə əlavə çalışmalar, testlər və təkrar materiallarının hazırlanması. • Özünüqiymətləndirmə: tələbənin cavablarını yoxlaması, səhvlərini müəyyənəşdirməsi və düzgün variantlarla müqayisə etməsi. Süni intellekt alətlərindən istifadəyə icazə verilməyən hallar: • İmtahan və digər yazılı tapşırıqlar: qiymətləndirmə zamanı süni intellekt alətlərindən istifadə. • Fərdi yazılı işlər: tələbənin ərəb dilində müstəqil yazı bacarığının qiymətləndirildiyi tapşırıqların süni intellekt tərəfindən tam hazırlanması. • Fərdi tərcümə tapşırıqları: tələbənin tərcümə bacarığının yoxlanıldığı qiymətləndirmə işlərinin süni intellekt vasitəsilə yerinə yetirilməsi. • Şifahi imtahan və təqdimatlar: tələbənin danışiq, tələffüz və sərbəst nitq bacarığının qiymətləndirilməsi zamanı süni intellektdən istifadə. • Müstəqil işlərin tam hazırlanması: tələbənin özü tərəfindən hazırlanmalı olan referat, esse, təqdimat və digər akademik işlərin süni intellektə tam həvalə edilməsi. • Oxu və mətn üzrə qiymətləndirmə: tələbənin fərdi oxuyub-anlama və mətn təhlili bacarığının yoxlanıldığı tapşırıqlarda süni intellektdən istifadə. • Dinləyib-anlama üzrə qiymətləndirmə: tələbənin dinləmə və anlama bacarığının birbaşa yoxlanıldığı fəaliyyətlərdə süni intellektdən cavab mənbəyi kimi istifadə. • Hazır cavabların mənimsənilmədən təqdim edilməsi: süni intellekt tərəfindən hazırlanmış cavab və mətnlərin tələbənin şəxsi işi kimi təqdim olunması. • Akademik dürüstlüyə zidd istifadə: süni intellektdən istifadə faktının tələb olunan hallarda gizlədilməsi və ya yaradılmış məzmunun tələbənin müstəqil işi kimi təqdim edilməsi.			
Cədvəl (dəyişdirilə bilər)			
Həftə	Tarix (planlaşdırılmış)	Fənnin mövzuları	Dərslik/Tapşırıqlar

1.		Mövzu № 1. I dər: Kursun təqdimatı. Keçmiş zamana giriş. أنت – أنا şəxs əvəzliliklərinin keçmiş zamanda işlədilməsi, Keçmiş zamanın şəxs şəkildələri. Qısa icmal: Keçmiş zamana giriş. أنت – أنا (mən və sən) şəxs əvəzliyinin keçmiş zamanda işlədilməsi	1. A. Uveys Yunis, M. Babaşlı, Q. Ocaqlı, “ət-Tariq iləl-Arabiyyə”, II hissə, s.8-15
2.		Mövzu № 2. I dər: Markətdə mövzusu: qida məhsulları, rənglər, alış-veriş dialoqları, qida və içkilər, gündəlik ifadələr. İmla. Qısa icmal: 1-ci dər materiallar əsasında: qida və içkilər, gündəlik ifadələr, praktik çalışmalar və kiçik qiymətləndirmə, praktiki video material.	1. A. Uveys Yunis, M. Babaşlı, Q. Ocaqlı, “ət-Tariq iləl-Arabiyyə”, II hissə, s.8-15
3.		Mövzu № 3. II dər: هي – هو şəxs əvəzliyinin keçmiş zamanda işlədilməsi. Keçmiş zamanın inkarı. Səhiyyə və sağlamlıq mövzusu əhatə edən yeni sözlər və ifadələr. Qısa icmal: هي – هو (O, kişi və qadın cinsi üzrə) şəxs əvəzliyinin keçmiş zamanda işlədilməsi.	1. A. Uveys Yunis, M. Babaşlı, Q. Ocaqlı, “ət-Tariq iləl-Arabiyyə”, II hissə, s. 16-25
4.		Mövzu № 4. II dər: Məşhur ərəb həkimləri, xəstə ziyarəti və qarşılaşma ifadələri. Dialoq və danışiq. Qısa icmal: 2-ci dər materiallar əsasında: Səhiyyə və sağlamlıq mövzusunda mətnlərin oxunuşu, praktik çalışmalar və kiçik qiymətləndirmə, praktiki video material.	1. A. Uveys Yunis, M. Babaşlı, Q. Ocaqlı, “ət-Tariq iləl-Arabiyyə”, II hissə, s. 16-25
5.		Mövzu № 5. III dər: أنتم – نحن şəxs əvəzliyinin keçmiş zamanda işlədilməsi. Məişət və texniki cihazlar mövzusu əhatə edən yeni sözlər və ifadələr. Qısa icmal: أنتم – نحن (Biz – Siz^{müz.}) şəxs əvəzliyinin keçmiş zamanda işlədilməsi.	1. A. Uveys Yunis, M. Babaşlı, Q. Ocaqlı, “ət-Tariq iləl-Arabiyyə”, II hissə, s. 26-35
6.		Mövzu № 6. III dər: 3-cü dər materiallar əsasında: Məişət və texniki cihazlar mövzusunda mətnlərin oxunuşu, dialoq və danışiq, praktik çalışmalar və kiçik qiymətləndirmə, praktiki video material. Qısa icmal: Məişət və texniki cihazlar mövzusunda praktik çalışmalar və kiçik qiymətləndirmə.	1. A. Uveys Yunis, M. Babaşlı, Q. Ocaqlı, “ət-Tariq iləl-Arabiyyə”, II hissə, s. 26-35
7.		Mövzu № 7. IV dər: هن – هم şəxs əvəzliyinin keçmiş zamanda işlədilməsi. Şəxsi gigiyena vasitələri mövzusu əhatə edən yeni sözlər və ifadələr. Qısa icmal: هن – هم (Onlar) şəxs əvəzliyinin keçmiş zamanda işlədilməsi.	1. A. Uveys Yunis, M. Babaşlı, Q. Ocaqlı, “ət-Tariq iləl-Arabiyyə”, II hissə, s. 36-45
8.		Mövzu № 8. IV dər: IV dər sin möhkəmləndirilməsi. كان + المضارع = الماضي, keçmiş zaman formasının feili ilə düzəldilməsi. Şəxsi gigiyena vasitələri mövzusunda mətnlərin oxunuşu, dialoq və danışiq, praktik çalışmalar və kiçik qiymətləndirmə. Qısa icmal: keçmiş zaman formasının كان feili ilə düzəldilməsi. . Şəxsi gigiyena vasitələri mövzusunda praktik çalışmalar və kiçik qiymətləndirmə.	1. A. Uveys Yunis, M. Babaşlı, Qafar Ocaqlı, A. Eyvazov. “ət-Tariq iləl-Arabiyyə”, II hissə, s. 36-45
		Aralıq imtahanı	

9.		Mövzu № 9. V dərş: كان + müzari konstruksiyasının şəxs formaları. Təbiət mövzusu əhatə edən yeni sözlər və ifadələr. Qısa icmal: كان + müzari konstruksiyasının şəxs formaları. İdi-imiş hissəciyinin keçmiş hadisə və ya hal üçün işlədilməsi qaydalarının praktikasi.	1. A. Uveys Yunis, M. Babaşlı, Q. Ocaqlı, A. Eyvazov. “ət-Tariq iləl-Arabiyyə”, II hissə, s.46-57
10.		Mövzu № 10. V dərş: Təbiət mövzusu, doğum və toy təbrikləri mövzusunda praktik çalışmalar və kiçik qiymətləndirmə, praktiki video material. Qısa icmal: Təbiət mövzusu əsaslı çalışmalar.	1. A. Uveys Yunis, M. Babaşlı, Q. Ocaqlı, A. Eyvazov, N. Həmidova. “ət-Tariq iləl-Arabiyyə”, I hissə, s.46-57
11.		Mövzu № 11. VI dərş: Gələcək zaman forması. سوف nin işlənməsi. Gələcək zaman və gələcək zamanın inkar forması. Qısa icmal: Gələcək zaman forması.	1. A. Uveys Yunis, M. Babaşlı, Q. Ocaqlı, A. Eyvazov. “ət-Tariq iləl-Arabiyyə”, II hissə, s.58-67
12.		Mövzu № 12. VI dərş: Gələcək zaman və gələcək zamanın inkarı. Misirə səyahət, vidalaşma və qarşılama mövzusunda praktik çalışmalar və kiçik qiymətləndirmə, praktiki video material. Qısa icmal: Vidalaşma və qarşılama mövzusunda praktiki məşğələ.	1. A. Uveys Yunis, M. Babaşlı, Q. Ocaqlı, A. Eyvazov, “ət-Tariq iləl-Arabiyyə”, II hissə, s.58-67
13.		Mövzu № 13. VII dərş: Ərəb dilində əmr forması. Əmr formasında cins kateqoriyası. Qısa icmal: Əmr formasının yaranması, tək, cəm, təsniyə formasında əmrin işlədilməsi. Mövzu ətrafında mətn və çalışmalar.	1. A. Uveys Yunis, M. Babaşlı, Q. Ocaqlı, A. Eyvazov. “ət-Tariq iləl-Arabiyyə”, II hissə, s.68-81
14.		Mövzu № 14. VII dərş: Heyvanlar aləmi mövzusunda mətnlərin oxunuşu, dialoq və danışqlar, praktik çalışmalar və kiçik qiymətləndirmə. Xəbərdarlıqla bağlı mövcud ifadələr. Qısa icmal: Nitq qabiliyyətinin inkişafı üçün təbiət mövzusunə aid mətnlərin oxu və tərcüməsi, mətnlər ətrafında dialoqlar.	1. A. Uveys Yunis, M. Babaşlı, Q. Ocaqlı, A. Eyvazov. “ət-Tariq iləl-Arabiyyə”, II hissə, s.68-81
15.		Mövzu № 15. V dərş I–VII dərslərdə keçilmiş qrammatik mövzuların, mətnlərin, lüğət vahidlərinin və kommunikativ ifadələrin ümumi təkrarı. Keçmiş və gələcək zaman formalarının möhkəmləndirilməsi. Müxtəlif qrammatik və kommunikativ çalışmaların yerinə yetirilməsi. Yekun imtahanın mövzuları və qiymətləndirmə istiqamətləri üzrə hazırlıq.	1. A. Uveys Yunis, M. Babaşlı, Q. Ocaqlı, A. Eyvazov, N. Həmidova. “ət-Tariq iləl-Arabiyyə”, II hissə, s.01-81
		Final imtahanı	